

ÍNDEX

1.- Presentació. Pàg. 3-4

2.- Qui organitza la Flama el Canigó. Actes Osona, Moianès, Ripollès, Garrotxa. Tradicat. Òmnium Osona, Òmnium Ripollès i Òmnium Garrotxa Pàg. 4-6

3.- Distribució de la Flama i encesa dels Focs de Sant Joan. Pàg. 6-9

4.- La imatge 2013. Pàg. 9

6.- Algunes rebudes al territori. Pàg. 10

ANNEX 1. – Missatge de la Flama del Canigó

ANNEX 2.- Dossier de la Flama del Canigó 2012 (com a arxiu adjunt en pdf al correu).

Adjuntem al correu electrònic el pdf del tríptic i la postal 2012 editats per Tradicat.

1.- Presentació

(Web nacional de la Flama del Canigó: www.flama.cat)

La Flama encén fogueres arreu dels Països Catalans

Any rere any, la Flama del Canigó arriba a pobles i ciutats d'arreu del nostre territori mercès a la feina desinteressada de centenars de persones, entitats i plataformes que es preocupen d'escampar la Flama que baixa des del cim del Canigó la nit del 22 al 23 de juny.

Es tracta d'un projecte **plural, participatiu** i que mostra la força de la **societat civil** implicada: associacions culturals, centres excursionistes, entitats esportives, ajuntaments, colles de diables, ateneus, centres musicals, associacions de veïns, i les mateixes seus territorials d'Òmnium esdevenen equips de foc encarregats de transportar i rebre la Flama, amb la que s'encendran les fogueres de Sant Joan.

La Flama del Canigó és la festa d'encesa dels **Focs de Sant Joan amb la Flama arribada del cim de la muntanya del Canigó**, una festa arrelada al llarg de tots els Països Catalans i amb un fort valor simbòlic i d'identitat nacional.

El foc de la Flama del Canigó resta al Museu de la Casa Pairal de Perpinyà durant tot l'any. El dia 22 de juny s'agafa aquesta flama i es puja fins al cim del Canigó. Aquí s'encén la llenya portada de diferents parts dels Països Catalans una setmana abans. Aquest és el foc que s'escamparà per tots els pobles i ciutats del país i que entrada la mitjanit encendrà milers de fogueres de Sant Joan.

Una tradició mil·lenària

La tradició de les fogueres de Sant Joan és una celebració molt antiga, transmesa de generació en generació al llarg de molts segles, amb ella els primers pobladors festejaven la nit més curta de l'any, el **solstici d'estiu**. D'aquesta manera, s'han anat transformant aquelles celebracions prehistòriques en els Focs de Sant Joan actuals. És una **festa popular molt arrelada al nostre país** que té l'element del **foc** com a símbol preeminent.

L'any **1955** Francesc Pujades, vilatà d'Arles de Tec (Vallespir, Catalunya Nord), portat pel seu entusiasme pel Canigó i inspirat pel poema de mossèn Cinto Verdaguer, tingué la iniciativa d'encendre els Focs de Sant Joan al cim d'aquesta muntanya i des d'allà repartir la seva flama per totes les contrades de la nostra terra. S'iniciava així la renovació d'aquesta mil·lenària tradició; de nou les fogueres prenen un sentit col·lectiu.

La renovació de la tradició

Les tradicions es renoven i adapten a les noves realitats socials i culturals. Davant els nous reptes socials que ens afecten, les festes **populars i tradicionals** són una eina bàsica de **cohesió** i de construcció col·lectiva.

Per tot el què significa, des d'Òmnium volem donar un nou impuls a la Festa de Sant Joan dotant de més eines la Flama del Canigó per arrelar-la al màxim de municipis i ciutats del país i reforçar-la com a referent nacional a nivell de Països Catalans.

Òmnium i Tradicions i Costums (TiC), que fan les tasques de coordinació i suport als diferents equips de foc d'arreu dels Països Catalans, treballen per assolir els següents objectius:

- Promoure Sant Joan com a Festa Nacional dels Països Catalans (actualment amb més de 200 ajuntaments que hi ha aprovat mocions a favor) En les comarques de la Demarcació tenim 5 ajuntaments adherits a la Garrotxa, 18 a Osona i 9 al Ripollès. Podeu consultar els ajuntaments adherits per comarques en aquesta adreça:

<http://tradicat.cat>

<http://flama.cat>

- Promoure la cultura popular i tradicional com a forma participativa i de cohesió social.
- Fer créixer els actes de rebuda de la flama a totes les comarques dels Països Catalans.
- Facilitar l'organització de l'arribada de la Flama mitjançant la nova web, materials per organitzadors, imatge unificada i una major projecció nacional.

2.- Qui organitza la Flama del Canigó?

Òmnium Cultural i Tradicat els dos eixos vertebradors d'Osona, Ripollès, Garrotxa, Moianès i Cabrerès. Coordinem el desenvolupament de la Flama del Canigó al Principat i ofereix el suport organitzatiu a les desenes d'entitats, institucions i grups que organitzen l'arribada de la Flama als seus pobles i ciutats. Per fer-ho, es coordina amb les entitats que impulsen la Flama a la Catalunya del Nord.

CAMÍ DELS 50 ANYS DE LA FLAMA A COLL D'ARES I TREPITJANT EL PRINCIPAT

El proper 2015 la Flama arribarà als 50 anys. A les portes d'aquest aniversari tant especial volem donar més empenta al conjunt dels actes que es duran a terme en aquesta edició número 48.

48 anys trencant les fronteres entre els catalans del nord i els del principat, arribant fins al País Valencià i les Illes. Treballant per la cohesió dels Països Catalans.

NOVETATS D'ENGUANY:

El tema homenatjat aquest any a la postal commemorativa i els materials de difusió és els tres-cents anys de la mort de Francesc Macià i Ambert, **Bac de Roda**, el text biogràfic ha estat realitzat per Florenci Barniol i Jordi Vilamala, i la part gràfica per Laura Francisco d'Espai 13.

Mantenim les rutes arreu i creixem al Moianès gràcies a la tasca dels membres de Tradicat del Moianès i el propi Consorci del lloc.

Caldria ressaltar a més, que la gran majoria d'aquests pobles encenen fogueres amb la Flama.

Proposta als centres d'ensenyament:

A la pàgina web www.tradicat.cat hi ha penjat tot el material gràfic i pedagògic entorn a la Flama del Canigó: les 4 vinyetes de l'auca de la Flama del Canigó que els escolars poden pintar i afegir-hi els rodolins a sota, un retallable, entre d'altres. Així, segueix la tradició de fer incidència als centres escolars dels costums catalans, especialment la Flama del Canigó. Sense deixar de banda altres tradicions amb les quals Tradicat ha col·laborat per elaborar materials pedagògics per a les escoles.

Acte al Coll d'Ares, diumenge 23 de juny 2013:

Coll d'Ares, la porta d'entrada dels catalans del nord cap al principat, i d'aquí a la resta dels Països Catalans, es tracte d'un acte de magnitud queenguany es potenciarà degudament amb l'ajut d'Òmnium Ripollès.

13:30: Dinar de germanor al Pavelló Esportiu de Sant Pau de Segúries.
(**Inscripcions a Tradicat fins al 20 de juny** al tel: **689387148/938890341** o a través del correu **info@tradicat.cat**)

15:30: Engalanament dels cotxes.

15:45 a 16:15 Espai obert per a actuacions musicals, recital de poemes o intervencions espontànies

16:15:

Arribada de la Flama del Canigó amb els portadors de Catalunya del Nord

Benvinguda als catalans del nord a càrrec de Josep Costa, president de Tradicat

Encesa dels quinqués per un membre de Tradicat. Aquest moment estarà acompanyat amb La Moixeranga d'Algemesí, que interpretaran els Grallers de Vic

Parlament de Daniela Grau

Lectura del Manifest escrit per Mn. Antoni Pladevall, historiador

Seguidament hi haurà un parlament d'un representant de l'ANC

Parlament d'un representant

d'Enllaçats per la Llengua

Colurà l'acte Amadeu Rosell, president d'Òmnium Ripollès

Sardana de germanor

Cant d'Els Segadors

17:00: Sortida de les caravanes per tal de repartir la Flama del Canigó arreu dels Països Catalans.

Adjuntem al correu, els pdf's de les rutes 2013, amb el missatge d'enguany, i el de la postal. Aquest any el tema és els 300 anys de la mort de Bac de Roda

Manlleu dona el tret de sortida als actes de la Festa de Sant Joan amb el Pregó del Tradifoc

El pregó serà el proper divendres dia 14 de juny a 2/4 de 9 del vespre al sala d'exposicions de Can Puget i anirà a càrrec del Sr. Lluís Puig i Gordi, Director General de Cultura Popular i Tradicional de la Generalitat de Catalunya.

Seguidament Actuació musical de la coral de l'Escola El Carme-Vedruna a la mateixa Sala d'Exposicions de Can Puget.

Els actes s'inicien amb el Pregó de Sant Joan-Tradifoc 2013 i continuen el **dia 23 de juny** a la **Plaça Fra Bernardí**, amb la **rebuda de la Flama del Canigó** i l'**espectacle "A Manlleu, Viu la Flama"**. També comptarem amb parlaments de les Autoritats i dels Portadors de la Flama, lectura del Manifest, participació de la Colla Geganterera i Grallera de Manlleu, exhibició castellera, exhibició de sardanes i l'encesa de la foguera. Els actes del dia 23 acabaran amb la **inauguració de la primera plaça que rebrà el nom de Plaça de la Flama del Canigó al principat**. Acabarà l'acte amb uns moments musicals a càrrec del cantautor Joan Usart.

El dia **24 de juny** es farà berenar popular amb "**Sucamuia**", a l'Embarcador del Ter.

Els Actes de Sant Joan estan organitzats conjuntament per l'entitat Amics de la Flama del Canigó i dels Focs de Sant Joan de Manlleu-Tradifoc, l'Ajuntament de Manlleu i diverses entitats i associacions de Manlleu, i s'orienten cap a la promoció de la Cultura i Tradicions populars catalanes.

Actes als pobles del Ripollès, Osona i Garrotxa (en construcció):

<http://laflama.cat>

Per a més informació:

President de Tradicat, Pep Costa: 689 387148
llibreter@costavic.com

Òmnium Cultural, Pep Vila: 938893119
pvila@omnium.cat

Es tracta d'un projecte plural, participatiu i que mostra la força de la societat civil implicada: **associacions culturals, centres excursionistes, entitats esportives, ajuntaments, colles de diables, ateneus, centres musicals, associacions de veïns, equips de focs i les mateixes seus territorials d'Òmnium.**

Facilitant l'organització: material per a organitzadors

Els equips de foc i totes aquelles persones interessades poden sol·licitar materials sobre la Flama del Canigó, alguns dels quals de manera gratuïta i altres a un preu de cost reduït per tal que en molts casos serveixi a les entitats per autofinançar els actes. La finalitat d'aquests materials és facilitar l'organització de la rebuda de la Flama.

Cartells, bandes pels cotxes, adhesius, punts de llibre, samarretes amb la imatge de la Flama, tríptic sobre la tradició de Sant Joan, torxes i quinqués s'han pogut demanar durant els últims mesos omplint un formulari al web www.flama.cat.

3.- Distribució de la Flama i encesa dels Focs de Sant Joan

La festa del foc de Sant Joan es divideix en diferents fases ja acaba la revetlla de Sant Joan, però comença un cap de setmana abans.

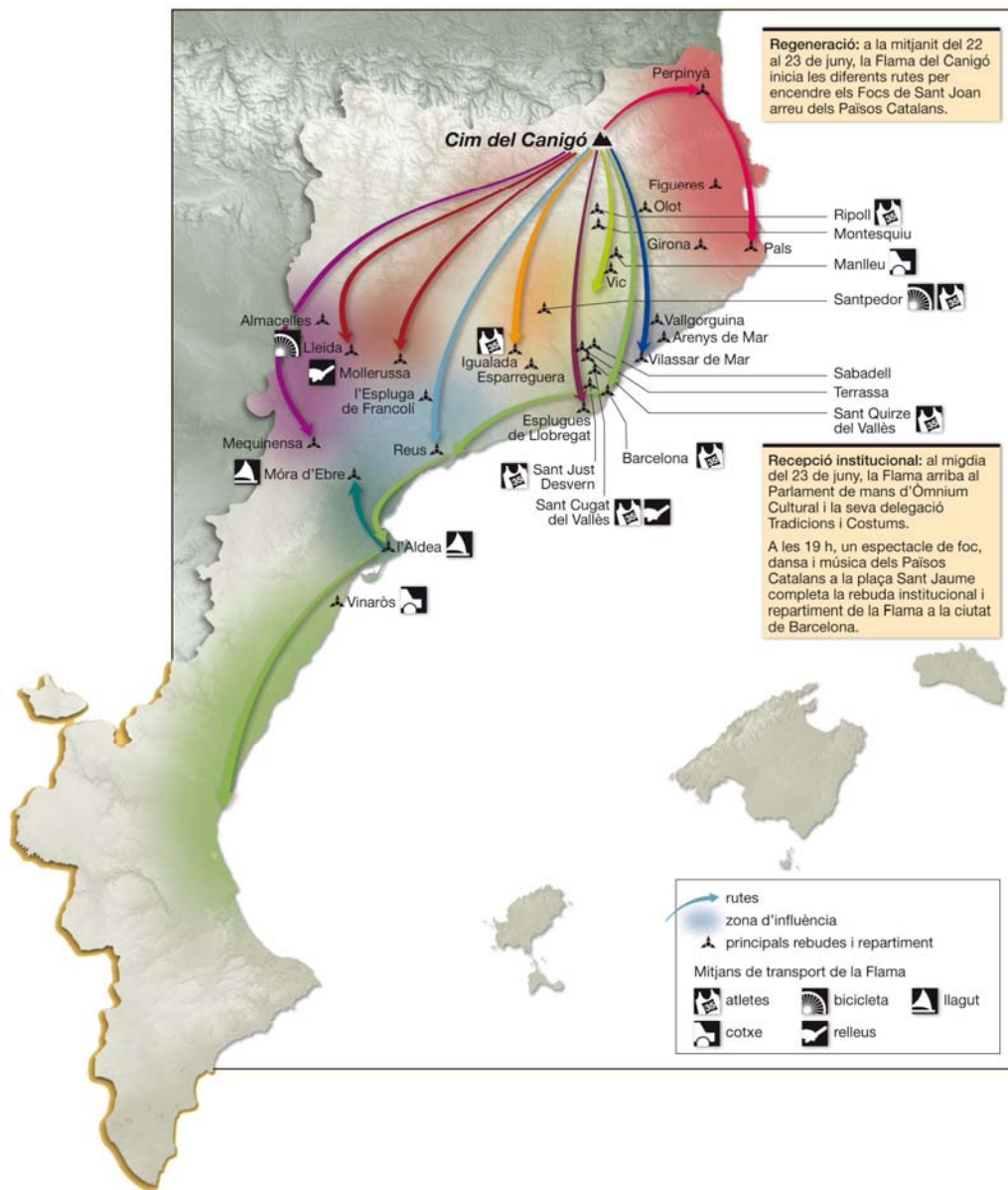
- **Aplec del Canigó.** El cap de setmana previ a Sant Joan es realitza una pujada al cim del Canigó per portar els feixos de llenya vinguts d'arreu que serviran per encendre el dia 23 la foguera amb la Flama de l'any anterior i d'on sortirà el foc per guardar la Flama un any més. El **Refugi de Cortalets** és un dels espais de trobada per a accedir al Canigó.
- **Vetlla de la Flama al Canigó.** La nit del 22 al 23 de Juny es vetlla la Flama - que ha estat guardada tot l'any al Castellet de Perpinyà- al cim del Canigó. A partir de la mitjanit, comença a repartir-se la Flama entre les persones assistents i inicia les diferents rutes per a encendre els Focs de Sant Joan arreu dels Països Catalans.

Al **Coll d'Ares** surt, entre altres, la Flama que serà rebuda a Barcelona, al Parlament de Catalunya, i que viatjarà fins al Camp de Tarragona, Terres de l'Ebre i el País Valencià. També des del Coll d'Ares la Flama marxa cap a altres centres de repartiment que l'escamparan per la resta del territori de parla catalana.

La nit del 22 al 23 de juny, es **regenera** la Flama al cim del Canigó encenent la foguera amb els feixos duts el cap de setmana anterior i guardant-ne el foc per a poder encendre els Focs de Sant Joan l'any vinent.

- **Transport i rebuda de la Flama del Canigó.** La flama del Canigó arriba als diferents pobles mitjançant torxes i quinqués i es mostra pels carrers amb l'objectiu de donar a conèixer que comença la Nit de Sant Joan.

Aquesta arribada es realitza de les més diverses maneres, ja sigui en cotxe, bicicleta, patins, a peu o fins i tot en llagut. Tot plegat, comporta que les entitats esportives tinguin una importància cabdal en l'arribada de la Flama

del Canigó a les seves poblacions.

Existeixen un seguit de rutes principals així com poblacions que exerceixen de centres de repartiment. Al parlar de **rutes**, ens referim a aquells equips de foc que transporten la Flama des del Canigó (o d'altres indrets) a la seva població. Al parlar de **centres de repartiment**, ens referim a poblacions on d'altres poblacions properes s'acosten a recollir la Flama del Canigó.

La Flama del Canigó arriba a més de 350 municipis dels Països Catalans a través d'una vintena de rutes diferents.

Les poblacions organitzen la **rebuda de la Flama del Canigó** de molt diverses maneres però hi ha uns elements comuns que la identifiquen:

- **El Missatge.** Anualment, una personalitat elabora el missatge que es llegirà a les poblacions on arribi la Flama. La lectura del missatge, entès com a manifest, es realitza amb l'arribada de la Flama del Canigó. Enguany, el missatge ha estat

redactat per l'historiador Antoni Pladevall. [veure ANNEX 1].

- **La Flama.** Essència d'aquesta celebració, arriba a les poblacions en torxes o quinqués, i es diposita en gresols abans d'encendre les respectives fogueres. La Flama que arriba a les diferents poblacions s'apaga al acabar-se la revetlla.
- **La Foguera.** Arribada la Flama, la foguera esdevé l'espai de trobada entre el veïnat on celebrar el solstici. Recentment, degut a les tendències reglamentadores i homogeneïtzadores, la celebració de fogueres per Sant Joan ha topat amb alguns impediments.

Recepció Institucional al Parlament de Catalunya

Cada 23 de juny la Flama del Canigó arriba al Parlament de Catalunya, on és rebuda pel seu president/a. Des del 1980, quan es va restablir el Parlament, que la Flama hi arriba de mans d'Òmnium Cultural i la seva delegació funcional Tradicions i Costums.

A més de la presidenta d'Òmnium Muriel Casals, altres persones representants de la Flama del Canigó seran rebudes per la presidenta del Parlament on es llegeix el missatge de la Flama.

5.- Imatge

La imatge de la Flama transmet l'esperit de difusió de la cultura popular i tradicional i destaca la importància del camí que està format per l'esforç i la voluntat de centenars de milers de persones que arreu dels Països Catalans contribueixen a que la Flama arribi vinguda des del Canigó fins a centenars de poblacions.

Els cartells anuncien l'arribada de la Flama a cada zona. Ressalten el foc i el treball col·lectiu de les persones que fan possible la seva extensió des del cim del Canigó. Tenen una franja blanca per poder-hi imprimir a sobre la informació dels actes de cada localitat o barri. Mides: 35 x 50 cm.

6.-Algunes de les rebudes al territori

La Flama arriba a les seves destinacions de les formes més diverses: a mans d'atletes que la porten corrents, a través de ciclistes, pujant per un riu o amb cotxe. Els encarregats d'organitzar la rebuda són tant seus territorials d'Òmnium Cultural com entitats locals i comarcals de tot tipus.

TOTS ELS HORARIS DE REBUDA DE LA FLAMA DELS POBLES D'OSONA, EL RIPOLLÈS, MOIANÈS, CABRARÈS I GARROTXA A L'ANNEX 3

PODEU CONSULTAR ELS ACTES DE REBUDA DE LA FLAMA A DIVERSES POBLACIONS A TRAVÉS DE www.flama.cat

ANNEX 1. – MISSATGE DE LA FLAMA DEL CANIGÓ 2013

<http://www.omnium.cat/docroot/omnium/includes/Flama2013.pdf>

ANNEX 2.- DOSSIER DE LA FLAMA DEL CANIGÓ 2013

<http://www.omnium.cat/docroot/omnium/pdf/dossierflamadefinitiu2013.pdf>

ANNEX 3.- HORARIS DE REBUDA 2013 (ADJUNT)